

Fenyves Mária Annunziata

Krúdy Gyula Budapestje

(Részlet)

Az idén Krúdy Gyula kettős – május 12-én halálának 70., október 21-én születésének 125. – évfordulóját ünnepeltük, ünnepelte az ország. Sokféle megemlékezés volt: Óbudán Könyv heti rendezvénysorozat, majd az író műveiből „Szindbád kertje” című fanyar komédia Fráter Zoltán rendezésében az Óbudai Társaskörben, a Kéhliben, a Krúdy Gyula Irodalmi Körben koszorúzás, ünnepi megemlékezés, kitüntetések voltak. Továbbá a Krúdy szobor a Kéhli Vendéglő melléhelyezésének ünnepi felavatása, prózamondó versenyek, rajzkiállítások Óbudán, Budafokon, és az országban, a Krúdy Kör képzőművészeinek Krúdy Kiállítása, tudományos ülések... A Petőfi Irodalmi Múzeumban január

végéig tartó irodalmi sorozat. Krúdy emlékülések, koszorúzások: Nyíregyházán, a szülővárosában, ahol szobrot avattak, a Polgármesteri Hivatal dísztermét Krúdyról nevezték el, Nyíregyháza Sóstón átadták a Krúdy Vigadót. Továbbá Pápán, Várpalotán, Siófokon, Veszprémben és másutt így az ősök sírjánál Szécsénykovácsiban (Szlovákiában) emléktábla avatás, irodalmi műsorokon emlékeztek meg a nagy magyar íróról.

Az író regényeiben, elbeszéléseiben, novelláiban az elmúlt szép időket vetíti elének, lágy érzelmeit mondja el, finoman, ízlésesen. Ő az élet írója volt. Az életet írta meg romantikus képzelőerővel, hol férfias melankóliával, hol iróniával, dús fantáziával a nagy álmodozó. Hol van az a Pest és Buda, amikor konflisok jártak, s lágyan ringtak az Andrássy úton?

Krúdy bensőséges lírája, csodálatos nyelve, eredeti és képzeletvilága dús stílusa két féle témakörnek: egy álomszerűbbnek és egy valóságosabbnak kifejezésére szolgál. A nagy utazó, Szindbád képében járta be az országot és róttá sorait lila tintával. A fővároshoz kötődő érzelmeit legjobban „Mit látott Vak Béla” című regénytörredékének hőseivel fejezi ki. ...”Sokszor megátkoztam – írta – ezt a várost, de mindig visszatértem hozzá...Valamily titokteljes varázsa van Budapestnek!”

Írásaiban olyan Budapest tárul elének, ahol még az otthonosság, az egymást ismerés volt a jellemző, vagyis a múltból ad ízelítőt. Figyelt arra a legbenső zengő hangra, amely Néki szólt, csak Ő hallott! Írásai a múlt talajában gyökereznek. Történelmi elbeszélései közt olvashatjuk: II. Lajos király, Zsigmond király, Mátyás király, Görgey és Kossuth fia és mások cselekedeteiről, de a napóleoni háborúk idejéről is, valamint Rákóczi magyarságáról.

Az őszi is megemlékezik a Tabánban, és hírt ad Óbudáról, ahol utolsó éveit töltötte, valamint a kedves Margit-szigetről, s mint írja: „sodródik az aranylevél, futamodik lábunk alatt a Hét Vezérek fájának termése, mert rendszerint ez a vén fa kezdi meg leghamarabb hullajtani plátánleveleit, mintha már nem bírná őket vénségére eltartani... Az öreg áll, halkan remeg, mint a csendesülő, búcsúzkodó szív...”

Idézzünk egy kicsit Krúdyt: „Langyosan sóhajt szél a lombok között, kerítő énekét zengi a fülemile, csábítást mormolnak a folyam hullámai és a kápolna bezárt ajtaja előtt meg lehet esküdni tanú nélkül: mély zöldjében bokroknak csókokat lehelnek a levelek: a holdvilág csalóka képét mutatja a jövőnek: a szerelem szűnyog kitartásá-

val döngicsél a fülek körül, és a nők fehér ruháját szent Margit vize fehéríti mindennap, hogy felejtessenek, és újra szeressenek.”

A mesék örökké élnek, mert mindig akadnak emberek, akik szeretik meghallgatni a meséket.

Mi már csak maradunk a mesék mellett, az új Margit-szigetben gyönyörködik szemünk, lelkünk andalogva mendegél vissza, vissza az elröppent múltba...

